

всеосяжного характеру. Вони релевантні лише для певного варіанту і не є інваріантними, оскільки мають конкретну матеріальну реалізацію у вигляді певної безлічі значень одного й того ж варіанту. Основне значення в цьому сенсі близько до поняття найближчого значення [2].

Як підкреслює Н. Ю. Шведова, «на відміну від полісемії, при якій одне значення завжди так чи інакше походить від іншого («семантична похідність»), поліфункціональність, або наявність варіантного ряду, виключає таку похідність і проиставляє їй рівноположеність (соположеність) смислових значень» [10, с. 11]. Під семантичною похідністю, услід за А. Залізником, ми розуміємо двосторонню суть, планом вмісту якої є певний набір елементарних смислів, що вступають у певні стосунки, планом вираження – полісемантична одиниця, де ці стосунки представлені [4].

У зв'язку з явищем, що аналізується, використовується також термін «варіювання». Ми розуміємо варіювання як процес прояву варіативності на внутрішньомодельному рівні. Розрізняють формальне і семантичне варіювання. Під формальним варіюванням у рамках синтаксичної структури розуміємо зміну базового порядку моделювальних компонентів.

При формальному варіюванні інваріантним залишається набір моделювальних компонентів – структурного мінімуму моделі. У результаті формального варіювання створюється не нова модель, а структурні варіанти, що є допустимими в межах однієї моделі. Семантичне варіювання включає: зміну дієслівного компонента; процеси, що пов'язані з ускладненням базової конструкції, включаючи модифікацію іменного компонента, використання засобів інтенсифікації й апроксимації; модальні реалізації моделі; стилістично марковані структурні варіанти – речення з парцелятами, еліптичні речення та ін.

Семантичні варіанти моделі знаходяться в парадигматичних відношеннях. Парадигматичним рядом є сукупність мовних елементів, об'єднаних на основі варіантно-інваріантного принципу вираження певної функції: інваріантна складова елементів об'єднує їх в парадигматичній єдності, а варіативна (що варіює) складова розмежовує їх як різні рівні цієї єдності [1, с. 37].

На синтагматичній осі розташовуються семантично корелюючі синтаксичні структури, які, при необхідності, можуть бути використані в лінійній послідовності. Синтаксичні синоніми виражають певну узагальнену функцію і найчастіше розрізняються набором смислових і стилістичних (функціональних) ознак. У тому випадку, коли дистинктивні ознаки відсутні (що в природному функціонуванні мови зустрічається украй рідко), має місце «повне інформативне дублювання» у термінах М. Я. Блоха [1, с. 36].

Таким чином, у сучасній лінгвістичній літературі існують два терміни – варіантність / варіативність – що інколи уживаються недиференційовано при дослідженні різнопланових явищ – варіацій, обумовлених зовнішньомовними чинниками, і варіацій, обумовлених внутрішньомовними чинниками. Аналіз теоретичної літератури показав, що в сучасній лінгвістиці домінує тенденція використання терміну «варіантність» для опису явищ, що знаходяться у відношенні «норма – варіант», де норма – сукупність реально існуючих одиниць, що використовуються в мові, а варіант – відхилення від норми; терміну «варіативність» – для дослідження явищ, що знаходяться у відношенні «інваріант – варіант», де варіант є реально існуючою суттю на відміну від інваріанта – певної абстракції. Варіативність є як наслідком, так і джерелом мовної динаміки.

Література:

1. Блох М. Я. Теоретические основы грамматики / М. Я. Блох. – М. : Высш. шк., 2000. – 160 с.
2. Бондарко А. В. Теория инвариантности Р.О. Якобсона и вопрос об общих значениях грамматических форм / А. В. Бондарко // Вопр. языкознания. – 1996. – № 4. – С. 5–18.
3. Гак В. Г. Языковая вариантность в свете общей теории вариативности В. Г. Гака // Вариантность как свойство языковой системы: (Тез. докл.). – М. : Наука, 1982. – Ч. 1. – С. 72–75.
4. Залізник А. Семантическая деривация в синхронии и диахронии: Проект «Каталога семантических переходов» / А. Залізник // Вопр. языкознания. – 2001. – № 2. – С. 13–25.
5. Кубрякова Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности / Е. С. Кубрякова. – М. : Наука, 1986. – 158 с.
6. Маслова В.А. Когнитивная лингвистика / В. А. Маслова. – Мн. : ТетраСистемс, 2004. – 256 с.
7. Полужин М. М. Функціональний і когнітивний аспекти англійського словотворення: Монографія / М. М. Полужин. – Ужгород : Закарпаття, 1999. – 240 с.
8. Рахилина Е. В. Когнитивный анализ предметных имен: семантика и сочетаемость / Е. В. Рахилина. – М. : Русские словари, 2000. – 416 с.
9. Солнцев В. М. Вариативность как общее свойство языковой системы / В. М. Солнцев // Вариантность как свойство языковой системы: (Тез. докл.). – М.: Наука, 1982. – Ч. 2. – С. 71–73.
10. Шведова Н. Ю. Еще раз о глаголе быть / Н. Ю. Шведова // Вопр. языкознания. – 2001. – № 2. – С. 3–12.
11. Шевченко И. С. Историческая динамика прагматики предложения: английское вопросительное предложение 16-20 вв. / И. С. Шевченко. – Харьков : Константа, 1998. – 167 с.
12. Якобсон Р. Избранные работы / Р. Якобсон. – М. : Прогресс, 1985. – 455 с.

УДК 811.111'282.4'37

Х. М. Наговіцина,

Коломийський інститут Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, м. Коломия

ЕМОТИВНІСТЬ МОВНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ КОНЦЕПТУ «BUSH» В АВСТРАЛІЙСЬКИХ БАЛАДАХ

Стаття присвячена висвітленню актуальної лінгвістичної проблеми національно-культурної специфіки вираження емоцій. Досліджується культурно-зумовлений емотивний потенціал австралізмів у системі мови через установлення змісту культурно-специфічного концепту «Bush» та його реалізація в поетичних творах – австралійських літературних баладах кінця XIX – початку XXI століть.

Ключові слова: *емотивна функція, австралізм, культурно-специфічна лексика, емоціогенний концепт, концептуальна домінанта, австралійська літературна балада.*

Стаття посвячена актуальному вопросу национально-культурной специфики выражения эмоций. Исследуется культурно-обусловленный эмотивный потенциал австрализмов в системе языка посредством установления смысла культурно-специфического концепта «Bush» и его реализации в поэтических произведениях – австралийских баладах конца XIX – начала XXI столетия.

Ключевые слова: *эмотивная функция, австрализм, культурно-специфическая лексика, эмоциогенный концепт, концептуальная доминанта, австралийская литературная баллада.*

In this article the problem of national-cultural expression of emotions is addressed. The cognitive-semantic and communicative-pragmatic peculiarities of Australian culturally specific lexical units which perform the function of expressing emotions in Australian ballads of the end of 19th – the beginning of 21st centuries are studied. Australianisms are viewed as the lexical units verbalizing culture-specific concepts. Emotive lexical units are considered as language representations of emotive culture-specific concepts, which are defined as mental hierarchical structures. The Emotive function of Australianisms is predetermined by cultural associations aroused by the word's meaning, cultural concept, specific prototype of a universal concept, specific value (axiological component) of the concept. The emotive function of Australian culture-specific lexical units is studied by the integrated methods of cognitive and functional linguistic approaches. The associations of specifics of the natural environment which actualize the inherent emotional potential of Australianisms in Australian ballads are grouped around the Australian cultural concept «Bush». This concept is viewed as a conceptual dominant of the poetic worldview of the Australian ballad. The feelings and emotions aroused by the culture-specific concept «Bush» vary from positive to negative. Among negative emotions expressed by Australianisms are grief, rage, contempt and anxiety. The range and frequency of positive emotions such as patriotic feelings, national pride, respect, sympathy, optimism, joy, and solidarity is presented in the notably greater number of the analyzed texts.

Key words: *emotive function, Australianism, culturally specific lexical units, emotive concept, conceptual dominant, Australian literary ballad.*

Емоції як компонент культури у тісному зв'язку з когніцією та здатністю кожної мови до їх вербалізації відносять до **актуальних** напрямів сучасних лінгвістичних досліджень [1, с. 122; 2, с. 4; 7, с. 9]. **Мета** цієї статті полягає у визначенні лінгвокультурно зумовленого емотивного потенціалу австралізмів у системі мови через установлення змісту культурно-специфічного концепту «Bush» та його реалізації у текстах австралійської балади кінця XIX – початку XXI століть. **Об'єктом** дослідження є австралійські культурно-специфічні лексичні одиниці, що вербалізують асоціації пов'язані з особливостями природного середовища та виконують емотивну функцію у поетичних творах, а **предметом** – їхні когнітивно-семантичні та комунікативно-прагматичні особливості.

Емотивність культурно-специфічних лексичних одиниць визначається специфікою змісту вербалізованих ними концептів. Нейтральні лінгвокультурні лексичні одиниці набувають емотивності в контексті поетичного твору завдяки актуалізації інгерентних емотивних ознак, які виникають на основі культурно-зумовлених асоціацій. Поетичний текст австралійської балади створює самобутню мовно-поетичну картину світу, що відображає емотивно-образне світоспостереження поетів-носіїв австралійського варіанта англійської мови і має специфічний емотивний тон, який інтегрує широкий спектр почуттів, причому провідними є почуття патріотизму та національної ідентичності. Емотивна лексика розглядається як мовна реалізація емоціогенних культурно-специфічних концептів, які визначаються як багатовимірні культурно-значущі динамічні соціопсихічні утворення у колективній свідомості, що об'єктивуються мовними знаками [В. И. Карасик 1996, с. 6 цит. за 8 с. 195].

Ми, слідом за А. М. Приходьком, розглядаємо концепт як ментальне утворення з ієрархічною структурою, ядром якого є поняттєвий, а периферією – асоціативно (перцептивно-) образний та ціннісний (валоративний, значеннєвий) складник [6]. У такому разі культурно-специфічна інформація може бути представлена будь-яким із складників концепту. Відповідно, різною буде репрезентація емотивності цих концептів у семантиці мовних одиниць.

Так, концепти з культурно-специфічним поняттєвим ядром – це позначення конкретних та абстрактних сутностей, представлених виключно в австралійській мовній картині світу (зауважимо, що концепти можуть запозичуватися іншими картинками світу [5]); вони не називають і не позначають емоції, але, апелюючи до почуття національної ідентичності, сприймаються як «своє» і викликають позитивне емоційно-оцінне ставлення. Культурна специфіка цих концептів відображається денотативним аспектом лексичної семантики, а лексика на позначення культурно-специфічних реалій є здебільшого емотивно-потенційною. До таких концептів відносимо концепт «Bush».

Концепти, що мають культурно-специфічний перцептивно-образний складник, співвідносяться з універсальними концептами зі специфічним прототипом. Загальновідомі поняття у них відображені з певними особливостями, викликаними природою буття національно-культурної спільноти. Лексика на позначення цих концептів може містити як окремі (не диференційні) культурно-специфічні денотативні семи, так і емотивну культурно-специфічну конотацію.

Третій тип концептів – із культурно-специфічним ціннісним / оцінним складником відрізняється від універсальних різним місцем позначування сутностей у системі цінностей народу або (як результат) різною оцінною інтерпретацією. Ці концепти можуть бути представлені двома групами лексики – «іменами» основних культурних концептів («константами культури») і лексикою з переосмисленою емотивно-оцінною конотацією та ідіоматичними виразами, в яких зафіксовано колективний життєвий досвід багатьох поколінь народу, оцінений із позицій установлених у певному колективі уявлень про морально-етичні й ціннісні пріоритети.

Отже, культурно-специфічні концепти можуть бути вербалізовані як емотивно-маркованою, так і емотивно-потенційною лексикою, що виявляє свій емотивний потенціал лише у контексті поетичного твору.

Дослідження емотивного потенціалу австралізмів передбачає застосування комплексного підходу, що поєднує в собі елементи лінгвокультурологічних аналітичних процедур із контекстуальним аналізом. Цей підхід зумовлений необхідністю синтезу функціональної та когнітивної парадигми знань, оскільки концептуальний аналіз сприяє розкриттю глибинних емотивних значень австралізмів, а контекстуальний уможливує ідентифікацію функції, яку вони виконують у контексті поетичних творів.

Численні асоціації, що виникають і актуалізують інгерентний емотивний потенціал австралізмів у текстах поетичних творів, пов'язані з таким австралійським культурним концептом «Bush». Складні кліматичні умови континенту, особливості австралійської культури, що полягають у специфічному сприйнятті природи, зумовили формування в австралійців своїх власних культурних концептів, до яких належить «Bush». Цей концепт вважається одним із ключових понять для розуміння австралійського характеру, способу життя й культури [4, с. 110–115; 16, с. 90]. Із поняттям «буш» асоціюється важлива риса способу життя на новому континенті, виникнення та становлення австралійської нації та культури. Як неодноразово зазначали дослідники, австралійська нація є прямим нащадком, тих хто знаходився у буші як основному місці проживання перших білих поселенців на території Австралії [4, с. 110]. Для більшості представників австралійської культури «місто – це практична необхідність, тоді як буш – ідеалізована мрія» [11, р. 34]. У свідомості австралійців «Буш» займає місце, подібне до того, що «Хортиця» для українців, «Сибір» для росіян чи «Велика Біла Північ» для канадців [3, с. 34; 16, р. 90]. Буш зумовив особливості характеру австралійців, стосунки їх між собою, а також до «чужих».

В Австралії слово «bush» відрізняється високою частотністю вживання. Саме в Австралії ця лексична одиниця набула багатьох різноманітних значень: ліс, лісова місцевість; будь-яка частина місцевості, що знаходиться у внутрішній частині країни; внутрішня частина країни на протязі місту, прибережним районам тощо. Поряд із культурно-специфічними значеннями цього австралізму використовується також загальноанглійське значення «кущ».

Концепт, представлений австралізмом «bush», досить великий за обсягом, складний, неоднозначний та досить розмитий, відрізняється значним семантичним навантаженням. Він поєднує в собі змістові ознаки багатьох предметів і явищ навколишньої дійсності та, за одноставною думкою дослідників австралійської культури, найточніше відображає особливості австралійського способу життя. Слово «bush» може позначати і всю величезну внутрішню частину країни, і невеличку ферму. Кількість емотивно-маркованих синонімів на позначення буша як внутрішньої частини країни, за даними лексикографів, нараховує понад тридцять австралізмів (*backblocks; Back country; the Centre; Centralia; Back of beyond; Back of Bourke; Dead Heart; Great Outback; Never Never; Outback; overland; Red Centre* тощо) [9; 13].

Асоціації представників австралійського суспільства із австралізмом на позначення концепту «Bush», зафіксовані у творчості австралійських поетів, представлені такою опозицією:

1) Культурні асоціації, які актуалізують негативні конотації австралізму «bush», а саме: малозаселені райони австралійського материка, край складних природних умов, малоприсаєднані для життя, глухий закуток, де життя сприймається як провінційне, грубе та примітивне. Це відношення зафіксоване в багатьох емотивних фразеологізмах із компонентом «bush»: *get bushed* – заблукати, розгубитися; *to go bush, to make off into the bush* – здичавіти, втекти; *bush carpenter* – невмілий місцевий робітник; *bush philosopher* – обмежена людина; *bush telegraph* – непідтверджені чутки, плітки; *Sidney or the bush* – пан або пропав, усе або нічого. Негативні культурні асоціації з концептом «Bush» як із місцем, де життя сприймається як провінційне, грубе та примітивне актуалізують позитивні асоціації життя в місті. Цей комплекс асоціацій є основою таких негативних емоцій, як зневага, презирство, сором.

2) Культурні асоціації, які актуалізують позитивні конотації австралізму «bush» – справжній австралійський спосіб життя в буші, а саме: підкорення навколишньої дикої природи, міцна дружба, взаємодопомога. Відповідно життя в місті розцінюється як погане й неправильне. Згадані протилежні асоціативні уявлення австралійців із концептом «Bush» реалізуються в таких емотивно забарвлених словах, словосполученнях і виразах із позитивною конотацією: *to take to the bush* – піти жити в буші, відмовившись від цивілізації та прийнявши спосіб життя, близький до природи; *bright-eyed and Bushytailed* – у здоровому тілі здоровий дух; *bush hospitality* – щира гостинність; *bushmanship* – успішне виживання один на один з природою; *bush appetite* – здоровий апетит; *bush craft* – уміння подорожувати і жити в буші без сторонньої допомоги, у важких умовах. Відповідно, і емотивність, створена цими культурними асоціаціями, буде позитивною, оскільки вони пов'язані з почуттями патріотизму та національної ідентичності, дружби та солідарності, а також соматичним відчуттям здоров'я.

Дослідження текстових фрагментів, у яких австралізм на позначення концепту «Bush» виконує функцію вираження емоцій, показали, що ця лексема є амбівалентною. Вона може виражати позитивне чи негативне значення залежно від асоціацій, що виникають (емотивно полярні) в контексті з цією культурно-специфічною одиницею. Наприклад: *bush town* може розглядатися як тихе провінційне містечко посеред недоторканої природи, заповідник з унікальною фауною, флорою та свіжим повітрям або ж як глухий закуток, глухомань; *bush life* – провінційне життя або здоровий спосіб життя; *bush food, bush breakfast, bush dinner* сприймається як наслідок приготування важкої їжі, або ж як корисна для здоров'я. Буш виступає культурним символом Австралії. Іронічною назвою Канберри, столиці Австралії, є «bush capital».

Розглянемо реалізацію цієї австралійською культурно-специфічною одиницею емотивної функції в поетичних творах.

Протилежні культурно-специфічні асоціації, які входять в структуру австралійського культурного концепту та емотивно виражаються австралізмом «bush», найяскравіше відображено у творчості Б. Патерсона та Г. Лоусона. У кожного з авторів своє бачення буша. Б. Патерсон оспівує буш у своїх баладах. Про Б. Патерсона пишуть «Його дух – це дух жителя буша, за своєю суттю національний дух, який формувався протягом поколінь засуджених і бушрейнджерів, скватерів і стрігалів овець [14, р. 117]». Генрі Лоусон, навпаки, пише завжди наскільки важке життя в буші. Він радить письменникам «перестати намагатися зробити рай із пекла, яким насправді є «аутбек» [Н. Lowson, цит. за 12, р. 100]».

Погляди цих поетів відображають культурні асоціації, які склалися у представників австралійської культури з цим концептом і зафіксовані на когнітивному рівні австралійської мовної особистості. Розглянемо як ці асоціації сприяють актуалізації емотивного потенціалу в культурно-специфічних одиницях, пов'язаних з культурним концептом «Австралійського Буша».

Як було сказано вище, для Банджо Патерсона буш – це насправді здоровий спосіб життя, у місті йому тісно й душно. Один із найвідоміших віршів Б. Патерсона «Clancy of The Overflow», уперше опублікований в австралійському журналі новин «The Bulletin» [10]. Балада є типовим прикладом поезії Б. Патерсона та представляє романтичне бачення життя в буші. Оповідь у вірші ведеться з погляду жителя міста, який одного разу зустрів основного героя, «a shearer and drover», і заздрить перевагам способу життя Кленсі, яке він порівнює із життям у «запиленому, брудному місті (the dusty, dirty city)»:

And the bush hath friends to meet him, and their kindly voices greet him

In the murmur of the breezes and the river on its bars,

And he sees the vision splendid of the sunlit plains extended,

And at night the wondrous glory of the everlasting stars.

Позитивні культурні асоціації з концептом «Bush», що актуалізують емотивну функцію схвалення справжнього австралійського способу життя цією культурно-специфічною одиницею, існують у просторово-часовому континуумі. Крім того, спостерігається спільність позитивного емотивного функціонування цього австралізму у поетів, що є представниками різних історичних періодів. Зокрема у сучасного поета Ріка Рафтиса спостерігається подібне функціонування австралізму *bush*, що й у Банджо Патерсона:

The morning sun creeps over the hill

A symphony of colour heralds the day

The bush awakens in the morning mist

As the darkness is pushed away

За допомогою актуалізованої емосеми австралізму *bush* автор виражає почуття любові до рідної землі, місця формування австралійського духу та національного характеру. Буш уподібнюється до живої істоти, а емотивно-образна основа австралізму передає душевний стан автора.

...It blends the sounds of all around

Spreading them with a gentle push

*As the darkness is pushed away
And I sit and listen with a hart full of joy
To the music of the bush R. Raftis, «Music of the Bush» [332, p. 111])*

Іншим постає перед нами буш, побачений очима Генрі Лоусона. Культурні асоціації, що виникають у поезії Генрі Лоусона з концептом «*Bush*», є зовсім протилежними:

*Where the sunbaked earth was gasping in its pain
You would find the grasses waving like a field of summer grain,
And the miles of thirsty gutters, blocked with sand and choked with mud,
You would find them mighty rivers with a turbid, sweepin flood*

У поезії Г. Лоусона з культурним концептом, представленим австралізмом «*bush*», виникають асоціації голоду, холоду, спеки, посухи, пожеж, комах і змій, на основі яких формується негативна емоційно-оцінна семантика.

Поетичний твір Г. Лоусона «*The City Bushman*» є відповіддю на вірш Б. Патерсона «*In Defence of the Bush*», і представляє реалістичне бачення життя в буші. Сама назва «*The City Bushman* (міський житель буша)» суперечлива. Г. Лоусон називає Б. Патерсона міським жителем буша, оскільки той вихваляє буш, мешкаючи в місті, і лише інколи подорожує по ньому. Автор цитує кілька фраз з твору Б. Патерсона та критикує кожну з них:

*Though the bush has been romantic and it's nice to sing about,
There's a lot of patriotism that the land could do without –
Sort of BRITISH WORKMAN nonsense that shall perish in the scorn
Of the drover who is driven and the shearer who is shorn,
Of the struggling western farmers who have little time for rest,
And are ruined on selections in the sheep-infested West...*

Поет застосовує цей австралізм для вираження обурення щодо романтизації буша тими, для кого це просто абстрактне поняття, популярний культурно-значущий образ, джерело поетичного натхнення, далекого від реалій життя. Та незважаючи на протилежні погляди, буш постає як невід'ємна частина австралійського духу. Г. Лоусон називає буш «*Mother-Bush*», матір, яка народила та вигодувала кожного австралійця. У зв'язку із зазначеними асоціаціями виникають почуття поваги та любові до рідної землі:

*Did you hear the grey Bush calling from the pine-ridge overhead:
«You have seen the seas and cities; all seems done, and all seems told;
I'm the Mother-Bush that loves you! Come to me, now you are old?»
(H. Lowson, «On the Night Train» [15, p. 57])*

Культурно-специфічні одиниці, що вживаються в прямому значенні, найчастіше актуалізують одну чи декілька ознак концепту, який вони представляють. Позитивні культурні асоціації з концептом «*Bush*», що актуалізують емотивну функцію схвалення справжнього австралійського способу життя цією лінгвокультурною одиницею, існують у просторово-часовому континуумі й протиставляються життю у «запиленому, брудному місті (*the dusty, dirty city*)». Отже, проведений аналіз дозволяє дійти висновку, що концептуальна домінанта «*Bush*» генерує як позитивні, так і негативні емоції, пов'язані з різними асоціаціями у носіїв мовної культури: з одного боку, – захоплення, повагу, радість, щастя, патріотичні почуття, солідарність, а з іншого – лють, горе, зневагу, презирство.

До перспектив дослідження відносно вивчення емотивності з позиції когнітивної лінгвістики в інших варіантах англійської мови, а також культурної специфіки засобів вираження емоцій лексико-семантичного рівня в текстах різних літературних жанрів та жанрових різновидів.

Література:

1. Волкова П. С. О взаимотрансляции культур разных форм / П. С. Волкова, В. И. Шаховский // Язык и культура. Материалы четвертой международной конференции. – Киев, 1996. – С. 122–212.
2. Голубовська І. О. Всесвіт кризь «мовне дзеркало»: універсальне та ідеоетнічне / І. О. Голубовська // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – (Серія № 9. Сучасні тенденції розвитку мов). Випуск 1. – С. 3–7
3. Козлова Т. О. Динаміка розвитку лексичної системи англійської мови в Австралії: етнолінгвістичний аспект (на матеріалі лексики з автотохтонним компонентом значення): дис.... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 / Козлова Тетяна Олегівна. – Х., 2001. – 274 с.
4. Маликова Т. А. Культурно-національний компонент лексической системи австралійського варіанта англійського мови / Т. А. Маликова // Мова і культура: п'ята міжнародна наукова конференція. Культурологічний компонент мови. – К.: Collegium, 1997. – Т. II. – С. 106–115.
5. Попова З. Д. Понятие «концепт» в лингвистических исследованиях / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1999. – 33 с.
6. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя: Прем'єр, 2008. – 332 с.
7. Шаховский В.И. О лингвистике эмоций / В. И. Шаховский // Язык и эмоции: [сб. науч. тр. / отв. ред. В. И. Шаховский]. – Волгоград: Перемена 1995. – С. 3–15.
8. Шевченко І. С. Евристичні проблеми мовної концептуалізації / І. С. Шевченко // Матеріали V Всеукраїнської конференції «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація». – Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2005. – С. 194–196.
9. Concise Australian National Dictionary / [ed. by J.Huges]. – Melbourne: Oxford University Press, 1992. – 662 p.
10. Definition & History of Bush Verse [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bushverse.com>
11. Gilbert A. The Roots of Australian Anty-Suburbanism / Alan Gilbert // Australian Cultural History / [ed. by S. L. Golberg, F. B. Smith]. – Cambridge: Cambridge University Press, 1988. – P. 33–49.
12. Harris M. The Australian Way with Words / M. Harris. – Melbourne: Heinemann, 1989. – 162 p.
13. Macquarie Australia's national Dictionary. – nSW: Macquarie university, 2005. – 967 p.
14. Manifold J. S. Who Wrote the Ballads? Notes on Australian Folksong / John S.Manifold. – Sydney: Australian Book Society, 1964. – 176 p.
15. Mudie I. Selected Poems: 1934–1974 / Ian Mudie. – Melbourne, Sydney, etc.: Nelson, 1976. – 190 p.
16. The Oxford Companion to the English Language / [ed. Tom Mc.Arthur]. – Oxford; New York: Oxford University Press, 1992. – XXVIII, – 1184 p.